

ÅRSMELDING 2010
Institutt for regnskap, revisjon og jus

BI

INNLEDNING

Institutt for regnskap, revisjon og jus bidrar til forskningsbasert undervisning og kunnskapsutvikling innen økonomistyring, finansregnskap, revisjon, forretningsjus, skatt, eiendomsmegling, shipping og forsikring. Instituttet har hovedansvaret for all undervisning innen disse områdene ved Handelshøyskolen BI. Instituttets ansatte er forfattere til flere av de mest sentrale fagbøkene i Norge innenfor sine områder, og publiserer årlig en rekke artikler på sine felt.

Forskningsaktiviteten er konsentrert om næringslivsrelatert jus, revisjon, regnskapsregulering/-praksis, økonomisk styring og eiendomsmegling.

I 2010 besto instituttet av 51 faglig ansatte og 2 administrative ansatte. Dette utgjorde 43,7 faglige årsverk, og 1,9 administrative årsverk. I tillegg var det midlertidig ansatt en forskningsassistent og en vitenskapelig assistent. Dessuten er fem ansatte ved BIs høyskoler faglig tilknyttet instituttet.

De faglige stillingene fordelt etter stillingskategorier:

Stillingskategori	Antall	Årsverk
Professor	7	6,5
Post.doc	1	1
Førsteamanuensis	7	7
Studierektor	5	5
Førstelektor	5	5
Høyskolelektor	17	16,6
Stipendiater	1(4*)	1(4*)
20% / II-stillinger	8	1,6
Sum	51	43,7

* Tre av doktorgradsstipendiatene innehar henholdsvis en førstelektorstilling, en studierektorstilling og en høyskolelektorstilling.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Innledning	2
Året 2010	3
Pedagogiske aktiviteter	4 - 5
Høydepunkter, begivenheter, priser og utmerkelser i 2010	6 - 7
Karrierens høydepunkt - så langt – Professor John Christian Langli	8
Faglig nysgjerrighet driver meg! – Førsteamanuensis Tor S. Kildal	9
Forskning – forskningsprosjekter	10
Doktorgradsprosjekter	11
Disputaser	
Doktorgrad på styreevalueringer - Førsteamanuensis Janicke Rasmussen	12
BI Bank & finans. Hever nivået på finansielle rådgivere	
Studierektor/doktorgradsstipendiat Dag Jørgen Hveem og høyskolelektor Ole Tellef Grundekjøn	13
Publikasjoner 2010	14 - 15
Årets foreleser ved BI Drammen - Høyskolelektor Anne Thorkildsen	16
Øk.adm.-programmets førstekjempe Tor Tangenes	17
Presentasjoner og deltakelser på internasjonale forskningskonferanser	18
Media/samfunnsdebatt - Seminarer, internmøter etc.	19
Deltakelse i utvalg og råd, bedømmelser, næringslivskontakt m.v.	20 - 21
Det juridiske fagmiljøet ved Institutt for regnskap, revisjon og jus	22 -23
Ansatte ved instituttet	24 - 27
Summary in English	28
Moderne foretningsjus II – faksimile av bidragsyttere og temaer	29

ÅRET 2010

Ved Institutt for regnskap, revisjon og jus ønsker vi å bidra til bedre praksis og økt verdiskapning i privat og offentlig sektor gjennom førsteklasses forskning, undervisning og formidling innenfor fagområdene økonomistyring, finansregnskap, revisjon, forsikring, forretningsjus, skatt og eiendomsmegling.

Også i 2010 har instituttets medarbeidere satt spor etter seg i den offentlige debatt og aktivt bidratt til at forskningsresultater og faglig innsikt formidles til både BIs studenter og aktører i næringsliv og samfunnsliv.

Som det vil fremgå av årsrapporten for 2010, utføres det ved Institutt for regnskap, revisjon og jus en betydelig mengde undervisning og sensur. På denne måten bidrar medarbeiderne ved instituttet både til kompetanseoppbygging og samfunnsutvikling i bred forstand, og til verdiskapningen ved Handelshøyskolen BI.

En av instituttets medarbeidere har i 2010 disputert for PhD-graden. Instituttets medarbeidere har mottatt utmerkelser for fremragende undervisning, og de har produsert førsteklasses forskning.

Instituttet har utviklet en rekke skreddersydde undervisningsprogrammer for krevende kunder i offentlig og privat sektor.

Dette er bare noen få smakebiter fra året 2010. Les mer om instituttets aktiviteter på de neste sidene.

Tore Bråthen
instituttleder

PEDAGOGISKE AKTIVITETER

KURSPORTEFØLJE

Instituttet har en stor kursportefølje på både Bachelor, Master og Executive nivå. Instituttet har ansvaret for Master i regnskap og revisjon, Bachelor i eiendomsmegling, Bachelor i revisjon og Bachelor i økonomi og forretningsjus.

Rollen som associate dean/faglig leder knyttet til hvert av de ovennevnte studiene innehas av faglig ansatte ved instituttet. I tillegg ligger rollen som associate dean for det største bachelorstudiet, Bachelor i økonomi og administrasjon hos en av instituttets medarbeidere.

Instituttet har også ansvaret for følgende tre spesialiseringer – alle på 3. året i Bachelor i økonomi og administrasjon:

- Shipping
- Økonomistyring og investeringsanalyse
- Regnskapsførerlinjen

Mesteparten av kursene ved BI Shipping er tilknyttet instituttet. En stor del av kursporteføljen ved BI Forsikring og BI Bank og finans er også knyttet til instituttet. Rollene som faglig leder/porteføljansvarlig for disse studiene/kursene innehas også av faglig ansatte ved instituttet.

Fra 1. januar 2010 ble alle de fire faglige stillingene ved BI Forsikring overført til instituttet.

Instituttet leverer følgende management programmer:

- 1) Personal- og arbeidsjus
- 2) Intern revisjon; Governance – Risikostyring – Intern styring og kontroll

- 3) Bedriftsøkonomisk analyse med beslutningsverktøy
- 4) Økonomi for beslutningstakere
- 5) Selskaps- og næringsbeskatning
- 6) Skatteprosess
- 7) Internasjonal skatterett
- 8) Merverdiavgift - nasjonalt
- 9) Arbeids- og elevrett for skoleledere

Programmene ble gjennomført i Nydalen. Programmet Økonomi for beslutningstakere ble i tillegg gjennomført ved BI Bergen våren 2010 og ved BI Stavanger høsten 2010. Arbeids- og elevrett for skoleledere ble gjennomført både i Nydalen og i Stavanger.

I tillegg har instituttet et delansvar for management programmet Det verdiskapende styret og management programmet Anvendt økonomi og ledelse. Ansatte ved instituttet leverer også bidrag til flere andre management programmer.

Instituttet har dessuten programansvaret og leverer deler av management programmet Managerial Accounting Analysis ved ISM University of Management and Economics, Kaunas i Litauen, og kurset Organisational Management and Control som del av Master i Business Administration (MBA) ved Fudan University, Shanghai i Kina. Instituttet leverer også undervisning på masterprogrammer innen shipping og forsikring ved Nanyang University i Singapore.

Høyskolelektor Roy Kristensen

Foto: Ole Gjems-Onstad

UNDERSVISNING

Instituttets ansatte leverte hele 9.599 undervisningstimer i 2010, mens de i henhold til sine stillinger er pliktige til å levere 6.716 undervisningstimer. Dette gir en belastning utover de normerte undervisningstimene på 2.883 undervisningstimer.

ROLLETIMER

I tillegg til undervisningstimene ble det levert 2.078 rolletimer. Rolletimer er konvertible mot ordinær undervisning og oppstår som følge av fagansvar, retningsansvar, deansansvar m.m.

Når ordinær undervisning og rolletimer ses under ett, kommer instituttets ansatte ut med 4.961 undervisningstimer utover normert plikt. Omregnet i faglige årsverk tilsvarer dette normert undervisning og sensur for 29,2 årsverk for professorer/førsteamanuenser, eller 16,4 årsverk for førstelektorer/høyskolelektorer.

SENSUR

Instituttets ansatte hadde som følge av sine stillinger en samlet sensurplikt på 1.397 sensurtimer. Det ble i 2010 utført sensur for i alt 4.022 sensurtimer. Dette gir en merbelastning på 2.625 sensurtimer utover den normerte sensurplikten.

I tillegg kommer annen oppgaveretting for til sammen kr 548.410, tilsvarende 741 sensurtimer.

VEILEDNING

Faglig stab utførte 397 timer veiledning på Bachelorkurs, 287 timer veiledning på management programmer og 570 timer veiledning på Sivil-/Master of Scienceretninger. Ved BI Nettstudier, hvor veiledningen blir målt i kroner, ble det utført nettveiledning for i alt kr 889.175.

Det reelle tallet for hvor mye veiledning instituttets ansatte har gitt i 2010, er betydelig høyere enn tallene over indikerer. Dette skyldes at hovedtyngden av veiledningen skjer uten at det blir registrert i de administrative systemene. Tallene som er gjengitt over, viser bare veiledning knyttet til obligatoriske oppgaver som studentene må innlevere i løpet av sine studier ved BI.

BEDRIFTSINTERN UNDERSVISNING

Instituttets faglig ansatte leverte bedriftsintern undervisning til bl.a. Aker Solutions, Coop Øst, DnB NOR, DSS Haugesund (De samarbeidende Sparebanker), DSS Kristiansand (De samarbeidende Sparebanker), DLF, FABI, Haugesund Sparebank, Helgeland Sparebank, Nordea, Norgesgruppen, Private Barnehagers Landsforbund (PBL), Oslo kommune Sykehjemsetaten, Sandnes Sparebank, Skatteetaten, SPAR, Sparebanken Sør, Sparebanken Øst.

Leveransene av bedriftsintern undervisning utgjorde i alt 1.405 undervisningstimer, som er inkludert i totaltimetallet på 9.599 nevnt ovenfor.

BISITTING

Det ble utført 188 timer bisitting.

Professor Hans Robert Schwencke

Foto: Ole Gjems-Onstad

HØYDEPUNKTER, BEGIVENHETER, PRISER OG UTMERKELSER I 2010

Professor John Christian Langli (og medforfatter Ole-Kristian Hope fra Rotman School of Management) fikk antatt artikkelen 'Auditor independence in a low reputation and low litigation risk setting' i det anerkjente forskningstidsskriftet *The Accounting Review* (Vol. 85. No. 2, pp 573-605, March 2010). Tidsskriftet regnes som et av de tre internasjonale topptidsskriftene innen regnskap og revisjon. Etter det vi er kjent med, er dette første gang en artikkel skrevet av bare skandinaver er blitt akseptert i *The Accounting Review*.
Se nærmere om John Christian Langli side 8 nedenfor.

Førstelektor Cathrine Bjune var visiting research fellow ved Nanyang Technological University, Singapore, september 2010.
Hun er årlig gjesteforeleser ved Nanyang University, Singapore og ved University of Strathclyde, Glasgow.

Cathrine Bjune ble invitert av I.M. Skaugen og Norway at EXPO til åpningen av den norske EXPO-paviljongen i Shanghai 2. mai 2010.

Cathrine Bjune var invitert som speaker til Maritime Week Singapore (arr. Handelshøyskolen BI, I.M. Skaugen og Shanghai Maritime University) 4. mai 2010.

Tema for konferansen var Shipping Chartering & Cargo Insurance. Hun innledet over temaene:

- i) Introduction to Chartering
- ii) Laytime and Demurrage
- iii) Case work on Demurrage

Cathrine Bjune og næringsminister Trond Giske. Bildet ble tatt i forbindelse med regjeringens næringsdelegasjon til Singapore i mars 2010. Cathrine Bjune presenterte BIs samarbeidsprogrammer i Singapore.

Høyskolelektor Anne Thorkildsen ble kåret til Årets foreleser ved BI Drammen.
Hun fikk prisen først og fremst for sin fremragende undervisning i bedriftsøkonomiske fag, men også for sin positive og alltid imøtekommende hjelpsomhet overfor studentene. Se nærmere om Anne Thorkildsen side 16.

Direktør BI Drammen Trond Østgaard og prisvinneren høyskolelektor Anne Thorkildsen ved utdelingen 14. september 2010

Førstelektor Paul Henning Fjeldheim ble honorert med Norges Eiendomsmeglerforbunds hederstegn 2010.

Hederstegnet blir tildelt av Styret i Norges Eiendomsmeglerforbund til personer som har gjort en fortjenestefull innsats i Eiendomsbransjen.

*Førstelektor Paul Henning Fjeldheim
- dekorert med hederstegnet til
Norges Eiendomsmeglerforbund*

Fra banketten i 2010 – Christian Dreyer i Norsk Eiendomsmeglerforbund overrekker hederstegn og diplom til Paul Henning Fjeldheim

Studierektor Bror Petter Gulden var visiting scholar ved Bentley University, Waltham, USA (sabbat august 2009 til august 2010).

Professor Hanno Roberts var stasjonert som visiting professor ved Nanyang Business School, Nanyang Technological University, Singapore fra september 2010 (til mars 2011). Han underviste på MBA-programmet Accounting for Decision Making and Control.

Fra januar 2010 til mars 2010 var Hanno Roberts visiting professor ved Universitet i Sevilla, Spania. Han foreleste på

del av universitetets Bachelor program in Business Administration, og på Master in Accounting and Control.

Hanno Roberts var også gjesteredaktør for spesialutgaven 'Interventionist Research' i forskningstidsskriftet Qualitative Research in Accounting and Management.

Monica Viken hadde i forbindelse med arbeidet med doktorgraden forskeropphold ved Max Planck Institute i München (januar-februar 2010), og forskeropphold ved Københavns Universitet.

KARRIERENS HØYDEPUNKT – SÅ LANGT ...

John Christian Langli, professor, dr.oecon.

John Christian Langli syntes det var stas å bli professor i 2006, men å få en artikkel publisert i *The Accounting Review*, det var nok enda litt større.

Tekst og foto: Julie Lundgren

Sammen med Ole-Kristian Hope fra Rotman School of Management har John Christian fått sin forskning om revisors uavhengighet publisert i et av verdens toptidsskrifter innen regnskap og revisjon; *The Accounting Review*. De to herrene startet prosjektet i 2006, da Senter for eierforskning ved BI utlyste forskningsmidler. Utgangspunktet for prosjektet var spørsmålet om norske revisorer avstår fra å skrive kritiske merknader i revisjonsberetningen av frykt for å miste kunden eller gå glipp av fremtidige honorarer.

- Risikoen for å komme opp i ubehageligheter eller få trøbbel på grunn av dårlig utført revisjon er mye lavere når selskapene som revideres er små, og ikke store eller børs-noterte. Dermed skulle det være mindre risikofylt å si ja takk til litt ekstra betaling i bytte mot en ren revisjonsberetning, sier John Christian.

Resultatet av det omfattende forskningsprosjektet, som inkluderte 1.3 millioner årsregnskaper og revisjonsberetninger fra årene 1996 til 2005, var derfor interessante sett med både norske og internasjonale øyne.

- Hovedfunnet er at revisorene ikke lar seg påvirke av størrelsen på honoraret. Vi fant ingen sammenhenger mellom innholdet i revisjonsberetningen og hvor mye kunden har betalt, forteller John Christian.

Det er sjelden nullresultat blir publisert, men ifølge John Christian var den norske settingen interessant. Dermed ble artikkelen publisert til tross for at det ikke ble påvist noen effekter.

- Teorien som ligger til grunn for svært mye av den internasjonale revisjonsforskningen, tilsa at det burde være mer ulumskheter her enn i andre land på grunn av den lave risikoen som norske revisorer har vært utsatt for. Så når vi ikke fant noen effekt tross lav risiko, var dette interessant også for internasjonale toptidsskrifter, sier John Christian.

Konkurransen om å få artikler publisert i internasjonale toptidsskrifter som *The Accounting Review* er veldig stor, og det er første gang en artikkel skrevet av bare skandinaver har blitt publisert her.

- Er dette høydepunktet i karrieren din?

- Ja, det er det nok! Det var stas å bli professor, men det er nesten enklere å bli professor enn å få inn noe i slike toppublikasjoner, sier John Christian med et smil. Så jeg er veldig fornøyd med det.

FAKSIMILE:

THE ACCOUNTING REVIEW
Vol. 85, No. 2
2010
pp. 573-605

American Accounting Association
DOI: 10.2308/accr-2010-85.2.573

Auditor Independence in a Private Firm and Low Litigation Risk Setting

Ole-Kristian Hope
University of Toronto

John Christian Langli
Norwegian School of Management (BI)

ABSTRACT: We examine the issue of auditor independence in a unique setting. Specifically, we test for auditor independence impairment among (1) private client firms, for which the risk of auditor reputation loss is lower than for publicly traded firms, and (2) in a low litigation environment (i.e., Norway) that further reduces the expected costs to the auditor associated with independence impairment. We have thus chosen a setting that given independence impairment its best chance of being detected if it exists. Using a large sample of private Norwegian firms, we analyze whether auditors who receive higher fees are less likely to issue modified opinions. Despite the low risk and the reduced reputation risk, our empirical results provide no evidence that auditors compromise their independence through fee dependence. These results are robust to controlling for the expected portion of fees, to different sample specifications, to the use of both levels and changes specifications, and to a number of sensitivity analyses.

Keywords: auditing; auditor independence; private firms; litigation risk; reputation; accounting; professional ethics.

Data Availability: The data used in this study are publicly available from the sources described.

FAGLIG NYSGJERRIGHET DRIVER MEG!

Tor S. Kildal, førsteamanuensis

Det finnes ikke mange som Tor i den akademiske verden – bokstavelig talt. Han er sammen med Ole Gjems-Onstad ledende på merverdiavgift og skatt i Norge, og de har sammen hevet merverdiavgiftsfaget betraktelig siden de begynte på 90-tallet.

Tekst og foto: Julie Lundgren

Tor begynte på BI som en del av skattegruppen i 1991, i stillingen som studierektor. Han kom fra praksis, med sivil-økonom- og høyere revisorstudium som bakgrunn. Han har senere blitt førsteamanuensis etter å ha gjennomført flere omfattende forskningsprosjekter tilsvarende doktorgrad. Tor har skrevet mange tykke bøker, hovedsakelig sammen med professor Ole Gjems-Onstad. Hovedverket deres er "MVA-kommentaren" som ble gitt ut første gang i 2001, og fjerde utgave kom i mars 2011. Den nye utgaven er blitt totalt omskrevet og ble på 1000 sider.

Tor sier at samarbeidet med Gjems-Onstad er utrolig viktig.

- På et fagområde som dette må du jobbe sammen med noen. To fagpersoner inspirerer hverandre og hjelper hverandre videre, forklarer han.

Tor har skapt seg et navn på feltet innen merverdiavgift, men driver også med skatterett. Bøkene han har gitt ut (sammen med Ole Gjems-Onstad eller Avid Aage Skaar) brukes i undervisning på skoler i hele Norge, og selges også til næringslivet.

AKTIV PÅ NETTET

Det nyeste nå er at flere av utgivelsene er tilgjengelig i databasen til Gyldendal Rettsdata, hvor man kan abonnere på tilgang.

- Vi begynner snart å selge vel så mange internett-abonnementer som papirbøker. Da kan man søke opp bokens innhold elektronisk ettersom man har spørsmål om forskjellige deler av lovgivningen, forteller han.

Tor er også engasjert av Gyldendal Rettsdata til å skrive lovkommentarer til merverdiavgiftsloven fortløpende. Det er en ganske krevende jobb, hvor han blant annet skal ta for seg nye høyesterettsdommer, og så legge inn kommentarer til den aktuelle loven basert på den nye dommen.

- Loven med kommentarer skal være à jour så å si hver dag. Man forventer jo at det som finnes på nettet er oppdatert, sier han.

Tor tror at bøker og publikasjoner på papir kommer til å dø ut etter hvert, og ser for seg en større fremtid for elektroniske lovklipper.

- Det finnes masse internettverktøy allerede, og det kommer bare til å eksplodere, sier han. Tor forteller at det akademiske miljøet på BI har vært med på å påvirke deler av lovgivningen direkte. Han har blant annet selv deltatt i en NOU-utredning i 2003 hvor de utredet en lov som skal nøytralisere merverdiavgiften for kommunene, slik at kommunens beslutninger ikke skal påvirkes av merverdiavgift.

- Det ble en kjempesuksess som har opplevd svært få endringer i ettertid, forteller han.

ØNSKER MER REKRUTTERING

Tor og Ole Gjems-Onstad er dessverre ganske alene på sitt felt. Det nærmer seg pensjonsalder for Tor som fyller 67 i år, og han er bekymret for rekrutteringen.

- Det akademiske miljøet på skatt og moms er ganske tynt i Norge. Det er et sårbart miljø, forteller han.

Tor mener at årsaken er veldig enkel.

- Det finnes masse ekspertise i konsulent- og revisjons-selskapene, mens den akademiske veien er tung og lang. I dag må du ta doktorgraden for å kunne gjøre karriere her. Det er dyrt, langt frem, og du må være litt nerd og veldig faglig interessert. Men det er jo jeg, veldig faglig nysgjerrig, sier han engasjert.

Han påpeker også at det er viktig for norsk næringsliv å ha et faglig miljø som kan komme med korrektiver.

- Vi er en motvekt mot de to andre store gruppene, næringslivet og departementene. Vi kan objektivt påvirke hvordan loven burde se ut, og det trengs! Det trengs et godt akademisk miljø for å få et fungerende regelverk, fastslår han.

ENGASJERT OGSÅ UTENFOR BI

Ved siden av arbeidet på BI er Tor redaksjonsrådsmedlem i bladet Skatterett. Han er med på å evaluere innsendte artikler.

- Det er et utmerket blad for spesielt interesserte, smiler Tor. Han jobber også for Den norske revisorforening fra tid til annen, og er engasjert i bladet Levende Historie. Her har han vært med siden bladet ble til i 2003.

Når Tor går av med pensjon, kommer han til å holde faget ved like en stund til, og blant annet ta en ny runde med bokrevidering. Samtidig ser han frem til litt mer fri til å gjøre andre ting. Han er en sporty mann som sykler til jobben året rundt, så han kommer absolutt til å holde seg i aktivitet.

- Vinteren har alltid vært travel på BI og jeg har ikke fått gått så mye på ski som jeg vil, sier han. Sommeren har også vært travel, så i årene fremover vil jeg få mer tid til å padle kajakk!

Tematisk har forskningen i 2010 vært relatert til selskapsrettsutviklingen i Norge og i EU, børss- og verdipapirrett, finansrett, eiendomsmeglingsrett, arbeidsrett, immaterialrett, person-, bedrifts- og transaksjonsbeskatning, merverdiavgift, allmennyttinge institusjoner, norsk og internasjonal regnskapsrett, intellektuell kapital og kunnskapsledelse, corporate governance og revisjon.

Forskningsprosjekter

ABDOLMOHAMMADI, MOHAMMAD

Langli, John Christian; Kvaal, Erlend og Abdolmohammadi, Mohammad
Financial Reporting Quality in Private Firms
(Center for Corporate Governance Research, Handelshøyskolen BI 2009-2011)

BERTHLING-HANSEN, PÅL

Working Capital Management in Norway
(Den Norske Bank 2009-2010)

BRINKMANN, JOHANNES

(Senter for risiko- og forsikringsforskning ROFF)
SAMRISK II, Risk, Insurance, Security and Responsibility,
(Norges Forskningsråd 2010-2011)

ERIKSEN, BJØRN

Rektor sin rett og plikt til å lede – en arbeidsrettslig analyse (2009-2011)

ENGH, JONE

Regulering av finansnæringens struktur
(Landkreditt 2006-2010)

GJEMS-ONSTAD, OLE

Cooperative Directive (EU commission, Salary – limited 2009-2010)

KVAAL, ERLEND

Langli, John Christian; Kvaal, Erlend og Abdolmohammadi, Mohammad
Financial Reporting Quality in Private Firms
(Center for Corporate Governance Research, Handelshøyskolen BI 2009-2011)

LANGLI, JOHN CHRISTIAN

Flytting av inntekt inn og ut av Norge?
En empirisk analyse av selskaper med og uten eiermessig tilknytning til utenlandske selskaper
(Norges Forskningsråd 2006-2010)

Langli, John Christian; Kvaal, Erlend og Abdolmohammadi, Mohammad
Financial Reporting Quality in Private Firms
(Center for Corporate Governance Research, Handelshøyskolen BI 2009-2011)

Langli, John Christian; Hope, Ole-Kristian og Thomas, Wayne
Agency conflicts in private firms
(Center for Corporate Governance Research, Handelshøyskolen BI 2009-2011)

Langli, John Christian;
Agency Costs and Auditing
(Centre for Corporate Governance Research, Handelshøyskolen BI 2010-2012)

MYRTVEIT, INGUNN

Information Access Disruptions (iAD) - subproject: Economics of IA technologies (mars 2007-2015).
Norges Forskningsråd, FAST
(Senter for innovasjonsdrevet forskning), Accenture.

SKALPE, OLE

Skalpe, Ole og Randøy, Trond
Leadership pay (2009-2010)

SCHWENCKE, HANS ROBERT

IFRS for SMEs (2010- 2011)

SVANSTRØM, TOBIAS

Demand for voluntary audits:
Evidence from Sweden (2009-2010)

Non-audit services and audit quality:
Evidence from private firms (2009-2010)

Svanstrøm, Tobias og Sundgren, Stefan
Auditor Reporting and Bankruptcy (2009-2011)

Svanstrøm, Tobias og Sundgren, Stefan
The demand for Non-Audit Services and Mid-sized Companies (2009-2010)

DOKTORGRADSPROSJEKTER

BIRKELAND, KARI

Revisors erstatningsansvar for lovpliktig revisjon

Aksjeselskapers og allmennaksjeselskapers valgte revisor har som oppgave å kontrollere at selskapets finansielle informasjon gir et rettviseende bilde. Forskningsprosjektet bidrar til å klargjøre revisors plikter i forhold til lovpliktig revisjon, herunder hvilke handlinger eller unnlatelser som kan utløse erstatningsansvar for revisor. Prosjektet skal også belyse forholdet mellom revisors og styrets ansvar.

ENGH, JONE

Eierkontroll i finansinstitusjoner og regulering av finanskonserners struktur

Finansinstitusjoner og andre konsesjonsbelagte foretak innen finansnæringen, er underlagt et omfattende rammeverk. Det finnes blant annet regler om eierkontroll i finansinstitusjoner og om strukturering av finanskonserner. Reglene om eierkontroll og finanskonserners struktur henger tett sammen ettersom spørsmålet om tillatelse til et gitt eierskap blant annet beror på finanskonsernets struktur, og godkjenning av konsernstrukturen og etablering av en gitt konsernstruktur, avhenger av tillatelse i henhold til eierkontrollreglene. Forskningsprosjektet tar sikte på å avklare innholdet i reglene om eierkontroll og finanskonserners struktur. Arbeidet inkluderer en analyse av EØS-kravene og hvordan det norske regelverket oppfyller disse kravene. Også spørsmålet om hvilke mål og ønsker myndighetene har hatt i relasjon til eierskap og finanskonserners struktur, og i hvilken grad gjeldende regelverk er egnet til å oppfylle disse målene, blir behandlet.

HVEEM, DAG JØRGEN

Bankers rådgivningsansvar

Finansinstitusjoners rådgivnings- og salgsvirksomhet fører tidvis til tap for kunden, og i dette forskningsprosjektet settes fokus på vilkårene for at bankene skal komme i ansvar. Særlig sentralt står ansvarsnormen, som tar utgangspunkt i et strengt, ulovfestet profesjonsansvar. Normens strenghet varierer, og den avhenger bl.a. av hvilket område banken gir råd på og forhold på skadelidtes side. Bevismessige spørsmål er viktige, særlig spørsmålet om når det er grunnlag for å pålegge banken bevisbyrden (dvs. å snu den normale bevisbyrden).

VIKEN, MONICA

Markedsundersøkelser i varemerkerett og markedsføringsrett

Markedsundersøkelser blir fremlagt som bevis i norsk varemerke- og markedsføringsrett når vurderingstemaet er omsetningskretsens reaksjoner. Når empiri på denne måten trekkes direkte inn i jussen, kan det oppstå et spenningsforhold mellom den tradisjonelle rettskildelære og vurdering av faktum i den enkelte sak. Prosjektet har dermed forankring både i prosessrettens bevisregler og immaterial- og konkurranse-rettslige kilder. For å belyse et eventuelt spenningsforhold mellom jus og faktum, undersøkes hvordan rettsanvenderne trekker inn omsetningskretsen som målestokk ved vurderingen av juridiske spørsmål. Prosjektet skal kartlegge betydningen av at reglene enten anvendes på en juridisk formell måte gjennom en objektiv fortolkning av bestemmelsenes ordlyd (ved å konstruere et juridisk begrep som "gjennomsnittsfbrukeren") eller på en reell måte der det tas hensyn til hvordan markedet fungerer (ved å anerkjenne markedsundersøkelser).

Doktorgrad på styreevalueringer

Janicke Rasmussen, førsteamanuensis, PhD og associate dean for BBA
(Bachelor of Business Administration)

Avhandlingen Board evaluation; a measure of effective corporate governance? retter søkelyset mot internasjonale og nasjonale anbefalinger for hvordan styret bør organisere sitt arbeid for at det på en mest mulig effektiv måte skal utføre de oppgaver det er satt til å gjøre. En av anbefalingene gjelder styrets evaluering av eget arbeid. Formålet med egenevalueringen er å få vurdert i hvilken grad de mål styret har satt for sitt arbeid nås gjennom de ressurser styret har tilgjengelig, samt de strukturer og prosesser styret har etablert. Avhandlingen belyser blant annet i hvor stor grad praksis i norske børsnoterte selskaper reflekterer intensjonen i anbefalingen og hvilken effekt egenevalueringen har hatt.

Som første person på 10 år fikk Janicke Rasmussen doktorgraden sin fra Cass Business School direkte – "without comments".

Tekst og foto: Julie Lundgren

Janicke har vært på BI siden 1999, da hun kom som timeforeleser. I løpet av 2010 har hun blitt førsteamanuensis, og associate dean for den engelskspråklige BBA-linjen. Janicke underviser bredt, både på norsk og engelsk – regnskap, skatt, økonomistyring og finans er fag hun har vært innom. Hun er siviløkonom i bunn og har også tatt høyere revisorstudium.

Janicke er opptatt av å bruke den brede bakgrunnen sin så godt som mulig, og ser på den som et fortrinn.

- Det gjør at jeg kan dra sammenlikninger mellom fagområder, sier hun. Corporate governance, som jeg skriver om, er jo også et tema som favner veldig vidt. Utrolig mange forsker innenfor dette fagområdet; de som driver med finans, organisasjonsteori, sosiologi, jus og regnskap. Janicke begynte på doktorgraden sin i 2006, under nettopp corporate governance-paraplyen. På en konferanse i London møtte hun mannen som skulle bli hennes

veileder, Georges Selim. Han var leder for et eget corporate governance forskningsområde på Cass Business School i London, og inviterte henne over.

- Jeg fikk et veldig bra opplegg og kunne være både her og der. Familien bodde i Norge så jeg pendlet, og måtte tilpasse studiene med å være mamma for tre små barn, forteller hun.

STYREEVALUERING I FOKUS

I doktorgradsavhandlingen har Janicke sett på styreevaluering-prosessen i ni store, norske børsnoterte selskaper. Hun ville finne ut hva de egentlig gjør når de skriver i årsrapporten at de foretar styreevalueringer – noe de skal gjøre ifølge NUES (Norsk Utvalg for Eierstyring og Selskapsledelse). Anbefalingene kommer i tillegg til allmennaksjeloven, og intensjonen er at styrene skal evaluere sitt virke for å være mest mulig effektive. Problemet er i følge Janicke at denne anbefalingen i liten grad sier noe om hvordan de skal evaluere.

- Jeg ser at styreevalueringer i norske børsnoterte selskaper er institusjonalisert, men selskapene kan gjøre akkurat hva de vil og det holder å bare si "ja, vi har gjort det", forteller hun. Ifølge Janicke har styreevalueringen ingen reell funksjon, det eneste formålet er å gjennomføre den.

- Etter min oppfatning blir intensjonene bak disse anbefalingene ikke etterfulgt. Anbefalingene er alt for dårlige, de som lager dem er alt for utydelige om hva de ønsker, sier hun. Janicke etterlyser mer dialog mellom NUES og selskapene, og mener at anbefalingene burde utvikles på en annen måte om de skal ha noen virkning.

- Selskapene bruker ikke styreevaluering for å bli bedre eller effektivisere styrearbeidet. De gjennomfører den på kortest og billigst mulig måte, og de bruker minst mulig energi på det.

FIKK TITTELEN DIREKTE

Disputasen på Cass gikk veldig bra, og Janicke fikk PhD-graden "without comments". Det vil si at den var så god at hun kunne levere inn uten å gjøre noen endringer – hun fikk doktorgrad-tittelen med en gang. Det var første gang på 10 år at noen klarte å få graden direkte uten å måtte gjøre endringer, noe Janicke kan være veldig stolt av.

- Jeg var veldig heldig og fikk "without comments", sier Janicke beskjedent. Jeg tror at veilederne mine var mer oppglødd enn meg. Jeg var bare så fokusert på å prestere, dette her skal gå bra, tenkte jeg. Men jeg er jo veldig stolt, selvfølgelig. Janicke setter stor pris på all støtte hun har fått fra instituttet her hjemme.

- Å være en del av et slikt miljø som jeg har vært og er, med kollegaer som spør om hvordan du har det, hvordan det går. Det er gull verdt! At du har noen som du merker bryr seg. De vil at du skal lykkes og det er en ekstremt god følelse. Det er veldig fint, avslutter hun.

BI BANK OG FINANS HEVER NIVÅET PÅ FINANSIELLE RÅDGIVERE

Dag Jørgen Hveem – studierektor/dr.grad.stip. diplomøkonom, advokat
Ole Tellef Grundekjøn – høyskolelektor, siviløkonom, advokat

Fra venstre: Dag Jørgen Hveem og Ole Tellef Grundekjøn

For 20-30 år siden bygget mange banker sine ansatte opp fra scratch - nå er det BI Bank og finans som gjelder for å sikre gode finansielle rådgivere.

Tekst og foto: Julie Lundgren

Etter det nye kravet om autorisering av finansielle rådgivere kom for et par år siden, har det vært spesielt mye å gjøre på BI Bank og finans. Mange har kommet hit for å forberede seg til den avgjørende prøven.

Dag Jørgen Hveem kan fortelle at opp mot 140 bedrifter har tilsluttet seg den aktuelle Autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere, og flere tusen skal autoriseres. Dag Jørgen er leder i Autorisasjonsnemnda, det øverste fagorganet i ordningen. Han ser veldig positivt på de nye bestemmelsene.

- Autorisasjonsordningen oppleves helt klart som et kompetanseløft. Det har også vært nødvendig, sier han. Rådgiverne må alle gjennom samme løp for å bli autorisert; en kunnskapsprøve bestående av 110 flervalgsoppgaver over tre timer, og en praktisk prøve.

- Uautoriserte kan ikke drive egen, selvstendig finansiell rådgivning. De kan bare jobbe under veiledning og kontroll av en autorisert, så alle arbeidsgivere vil derfor kreve av sine ansatte at de blir det, forteller Dag Jørgen.

BI Bank og finans tilbyr flere kurs som vil klargjøre rådgiverne

for autorisasjonsprøven, men også fagdager hvor man har intensive dager med undervisning. Kunnskapsprøven som rådgiverne skal gjennom, består av seks fagområder, hvor BI dekker alle. Dag Jørgen og Ole Tellef Grundekjøn dekker delen om personlig økonomi.

At de begge har lang fartstid gir studentene en god trygghet.

- Vi er grundige på det faglige og går i dybden. Man er svært godt rustet til eksamen om man deltar på våre fagdager, sier Ole Tellef. Men dette er ikke noe nybegynnerkurs, det holder ikke å komme som helt fersk og bare delta på fagdager, påpeker han.

De to herrene har vært en del av BI Bank og finans i mange år, og har begge en kombinasjon av juridisk og økonomisk bakgrunn, både teoretisk og praktisk.

Både Dag Jørgen og Ole Tellef har erfaring fra arbeid i bank, og de har praktisert som advokat begge to. Ole Tellef tar noen saker for retten nå og da ved siden av arbeidet på BI, og han mener at det å jobbe med noe praktisk ved siden av bare er positivt.

- Det er en veldig stor styrke ved BI at man også kan være praktisk orientert, og kombinere akademisk med det praktiske, sier han.

Dag Jørgen er på sin side kursansvarlig for flere kurs ved BI Bank og finans, og har også skrevet deler av pensumet. Han har blant annet skrevet om arveavgift, arverett, skatt, og også jobbet en del med kredittjuridiske emner, pant og kausjon. Listen er lang!

PUBLIKASJONER 2010

ABDOLMOHAMMADI, MOHAMMAD

Mohammad Abdolmohammadi, John Christian Langli og Erlend Kvaal
Earnings Management Priorities of Private Family Firms, CCGR Working Paper 2010:3, 37 sider

BRÅTHEN, TORE

Nye norske regler om granskning i aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper, Nordisk Tidsskrift for Selskabsret (NTS) 2010:3/4, s 19-33

Diverse domskommentarer, kommentarer til ny lovgivning m.v., Nordisk Tidsskrift for Selskabsret (NTS) 2010

Controlling changes in the composition of shareholders of SMEs, i Mette Neville and Karsten Engsig Sørensen (eds.): Company Law and SMEs, Thomson Reuters, København 2010, ISBN 13: 978-87-619-2629-6, s 41-66

Tilbakekall av løfter etter re integra-regelen - særlig med henblikk på kommersielle kontrakter, i Selskap, kontrakt, konkurs og rettskilder: Festskrift til Mads Henry Andenæs 70 år / redaktører: Gudmund Knudsen, Kristin Normann, Geir Woxholth, Oslo, Gyldendal akademisk 2010, ib., ISBN: 978-82-05-40066-5, s 21-34

Kommentarer til aksjeloven kap. 1-7, Norsk Lovkommentar Gyldendal 2010

Kommentarer til allmennaksjeloven kap. 1-7, Norsk Lovkommentar Gyldendal 2010

Sverre Faafeng Langfeldt og Tore Bråthen
Lov og rett for næringslivet, lærebok, Focus Universitetsforlaget, 17. utg., Oslo 2010, ISBN 9788215016320, 798 sider inkl. register

FALKANGER, THORUNN

Paul Henning Fjeldheim og Thorunn Falkanger
Norge rundt med eiendomsmeglere, Eiendomsmegleren 2010:9, s 14

FJELDHEIM, PAUL HENNING

Radikale endringer for eiendomsmegling, Advokatbladet 2010:1, s 28-29

Paul Henning Fjeldheim og Ole Tellef Grundekjøn
Skatte- og avgiftsspørsmål ved arbeidsgivers dekning av utdanning for ansatte i eiendomsmeglingsforetak, Eiendomsmegleren 2010:4, s 20-21

Paul Henning Fjeldheim og Thorunn Falkanger
Norge rundt med eiendomsmeglere, Eiendomsmegleren 2010:9, s 14

GJEMS-ONSTAD, OLE

Ny utgave Skattelovsamling

Ny utgave Skattelovsamling, studenthefte

Deferred compensation. Norway, i Joerg Manfred Moessner, ed. Taxation of Workers in Europe. EATLP International Tax Series 2010 (vol 6), s 279-280

Taxation of Worker. Norway, i Joerg Manfred Moessner, ed. Taxation of Workers in Europe. EATLP International Tax Series 2010 (vol 6), s 193-196

Evigheten i det seende, i Å se med bevisstheten, Dyade 2010:3, s 3-4

Ta en liten Mona Lisa på deg selv!, i Å se med bevisstheten, Dyade 2010:3, s 5-16

Kunst og meditasjon - eksistensielle nøkler, i Å se med bevisstheten, Dyade 2010:3, s 17-28

Det rotete lappeteppet - postmodernistisk famling, i Å se med bevisstheten, Dyade 2010:3, s 29-36

Det farlige bildet, i Å se med bevisstheten Dyade 2010:3, s 37-56

Kunst som påminnelse, i Å se med bevisstheten, Dyade 2010:3, s 57-62

Veiviser mot nuet - to paint is to remember, i Å se med bevisstheten, Dyade 2010:3, s 63-64

Ole Gjems-Onstad og Tor S Kildal
Ytring: Kvinneidrett er annenrangs - sier Finansdepartementet og den rødgrønne regjeringen! Skatterett 2010:2, s 117-119

GRUNDEKJØN, OLE TELLEF

Paul Henning Fjeldheim og Ole Tellef Grundekjøn
Skatte- og avgiftsspørsmål ved arbeidsgivers dekning av utdanning for ansatte i eiendomsmeglingsforetak, Eiendomsmegleren 2010:4, s 20-21

GULDEN, BROR PETTER

Revisjon - teori og metode, Cappelen Akademisk, 6. utg. 2010, ISBN 978-82-29930-9, 703 sider

Den eksterne revisor, Gyldendal Akademisk, 7. utg. 2010, ISBN 978-82-05-38534-4, 456 sider

Etikk, moral og revisjon, Den norske Revisorforening, 2. utg. 2010. ISBN 978-82-7082-298-0, 192 sider

Oppgavesamling i revisjonfag med løsningsforslag, Cappelen Akademisk, 7. utg. 2010, ISBN 978-82-02-32149-9, 429 sider

Kommentarer til Revisorloven, Norsk Rettsdata, Elektronisk publisert 2010

HVEEM, DAG JØRGEN

Dag Jørgen Hveem, Jon Mjølhus, Hilde Nordstoga og Alexandra Plahte, Personlig økonomi 2010-2011, Cappelen Akademisk Forlag, 788 sider

Studieguide Personlig økonomi, Handelshøyskolen BI, 83 sider (i tillegg er det lagt inn utdrag fra Privatøkonomi med jus del I, kompendium i økonomi og jus SFU0590 – 2005/2006 – 30 sider).

KILDAL, TOR S

Ole Gjems-Onstad og Tor S Kildal
Ytring: Kvinneidrett er annenrangs - sier Finansdepartementet og den rødgrønne regjeringen!. Skatterett 2010:2, s 117-119

KRISTENSEN, ROY K

Studieguide BØK 2800 Finansregnskap, Handelshøyskolen BI 2010, 160 sider

Studieguide JUR 2801 Skatt og avgift, Handelshøyskolen BI 2010, 112 sider.

Janicke Rasmussen, Roy K. Kristensen, Tom Engelsborg, Årsregnskapet - oppgavesamling med løsningsforslag, Gyldendal Akademisk, 7. utg. 2010, 452 sider

KVAAL, ERLEND

The discount rate of IAS 36 - a comment, Accounting in Europe, 2010, vol 7 (1), s 87-95

Regnskapsregulering og myndighetsutøvelse. Praktisk økonomi og finans (fagfellevurdert), 2010:1, s 65-79

Mohammad Abdolmohammadi, John Christian Langli og Erlend Kvaal
Earnings Management Priorities of Private Family Firms, CCGR Working Paper 2010:3, 37 sider

Erlend Kvaal og Christopher W Nobes,
International differences in IFRS policy choice: a research note, Accounting and Business Research, 2010:2, vol. 40, s 173-187

LANGFELDT, SVERRE FAAFENG

Sverre Faafeng Langfeldt og Tore Bråthen
Lov og rett for næringslivet, lærebok, Focus Universitetsforlaget, 17. utg., Oslo 2010, ISBN 9788215016320, 798 sider inkl. register

LANGLI, JOHN CHRISTIAN

Årsregnskapet, Gyldendal Akademisk, 2010, 9. utg., ISBN 978-82-05-40215-7, 779 sider

John Christian Langli og Ole-Kristian Hope
Auditor independence in a low reputation and low litigation risk setting. The Accounting Review, 2010:2, vol. 85, s 573-605

John Christian Langli, Ole-Kristian Hope og Wayne B Thomas
Agency Conflicts and Auditing in Private Firms, CCGR Working Paper 2010:2, 41 sider

Mohammad Abdolmohammadi, John Christian Langli og Erlend Kvaal
Earnings Management Priorities of Private Family Firms, CCGR Working Paper 2010:3, 37 sider.

NOBES, CHRISTOPHER W

Erlend Kvaal and Christopher W Nobes,
International differences in IFRS policy choice: a research note, Accounting and Business Research, 2010:2, vol. 40, s 173-187

RASMUSSEN, JANICKE

Janicke Rasmussen, Roy K. Kristensen, Tom Engelsborg, Årsregnskapet - oppgavesamling med løsningsforslag, Gyldendal Akademisk, 7. utg. 2010, 452 sider

ROBERTS, HANNO

Hanno Roberts og Olle Westin (Ørebro Universitet, Sverige)
Interventionist research – the puberty years: an introduction to the

Special Issue, Qualitative Research in Accounting and Management, editorial Special Issue on Interventionist Research – gjesteredaktører Hanno Roberts og Olle Westin, 2010:1, vol 7, s 5-12

RUUD, FLEMMING

Flemming Ruud, Michèle Rüdissler og Daniela Schmitz
Risk Control Assurance: Die Rolle der Internen Revision, i Lück, W. (Ed.): Jahrbuch für Wirtschaftsprüfung, Interne Revision und Unternehmensberatung, Oldenbourg Verlag, München 2010, s 149-158

Internal Control als Schwerpunkt der Prüfung des Internen Audits, I Newsletter ACA Förderverein, St. Gallen, 2010: 1, s 4-6

In control - to be or not to be: Beitrag zur unternehmerischen Governance, i Peter Leibfried, Dirk Schäfer (Ed.): 25 Jahre Unternehmertum - Festschrift für Giorgio Behr, Versus Verlag, Zürich 2010, s 61-67

Flemming Ruud, Philipp Friebe, Wiesława Markiewicz og Udo E. Strauss
Forensische Sonderuntersuchungen, i Der Schweizer Treuhänder, 2010:9, s 574-580

Flemming Ruud, Michel Denner, Marie Gemma Dequae, Jean Pierre Garitte, Roland De Meulder, Chantal Pierre, Michèle F. Rüdissler and Paul Taylor
Guidance on the 8th EU Company Law Directive: for Boards and Audit Committees. Brussels: FERMA / ECIIA, 2010

Fachkompetenz und berufliche Sorgfalt Interner Auditoren, in Newsletter ACA Förderverein, St. Gallen 2010:2, s 7-8

SCHWENCKE, HANS ROBERT

Huneide, Pedersen, Haugen, Schwencke
Årsregnskapet i teori og praksis 2009, Gyldendal Akademisk 2010, 1220 sider

SKALPE, OLE

Leadership Compensation in Subsidiaries: A Comparative Study of Subsidiary CEOs and Owners-Managers in Norway, Public Leadership, Editors Justin A. Ramírez. Series: Social Justice, Equality and Empowerment, 2010, 4. kvartal, ISBN: 978-1-61761-624-2, s 55-74

Trond Randøy og Ole Skalpe, Effekten av lederlønsreguleringer i Norge, FoU rapport 2010:2, 45 sider, Agderforskning ISBN: 978-82-7602-134-9

SVANSTRØM, TOBIAS

Tobias Svanström og Stefan Sundgren, Avskaffad plikt kräver ökat fokus på rådgivningstjänster. Balans, 2010:4, s 50-53

TANGENES, TOR

Måling av virksomhetens effektivitet: Om hvordan verdier av ytelser fra kompetanse bør måles, Praktisk økonomi & finans 2010:2, Fagfellevurdert, ISSN 1501-0074 /1504-2871, s 93-108

UNNEBERG, INGE

Enige arvingers rett til å velge, Eiendomsmegleren 2010:6, s 26-27

Årets foreleser ved BI Drammen

Anne Thorkildsen, høyskolelektor, siviløkonom

Da tiden som rektor ved BI Lillestrøm var over i 2007, ble Anne fulltidsforeleser, og dette er det flere som setter pris på. Ved BI Drammen har hun til og med vunnet en pris – beste foreleser studieåret 2009/2010.

Tekst og foto: Julie Lundgren

Anne er en av de første foreleserne studentene møter når de starter på BI. For ferske studenter er det viktig at foreleserne er pedagogiske og trygge, og Anne tenker mye på hvordan hun skal legge opp timene så godt som mulig.

- Jeg forbereder meg mye! Jeg tenker på å finne nye vinklinger, og hvordan jeg skal fremlegge stoffet for at det skal bli spennende for studentene, forteller hun. Jeg legger mye arbeid i å forenkle stoffet, slik at de fleste klarer å henge med.

STRUKTURERT

For mange er det obligatoriske faget finans- og økonomistyring utfordrende, og det er store forskjeller på studentenes resultater i faget.

- Jeg tror det er én hovedgrunn til at mange sliter; interessen for faget. Hvis man velger kultur og ledelse som fagområde, så er jo interessen for faget finans- og økonomistyring naturligvis en helt annen enn hos de som velger revisjon, hvor faget er blant de man bare må lære seg. Er interessen liten, spør det jo hvor mye tid man bruker på faget, sier Anne.

Er det ett stikkord som kan beskrive Annes stil som underviser, så er det "strukturet". Anne lager detaljerte fremdriftsplaner slik at studentene alltid skal vite hva som skjer, og hvor langt de til enhver tid er kommet i pensum. Anne er opptatt av å sette ting i sammenheng, og bruker ofte enkle eksempler så studentene kan kjenne seg igjen.

OPPTATT AV HELE BILDET

Prisen for beste foreleser ved BI Drammen er noe Anne setter høyt. I begrunnelsen sto det blant annet at Anne først og fremst får prisen "for sin fremragende undervisning i bedriftsøkonomiske fag ved våre studier, men også for sin positive og alltid imøtekomende hjelpsomhet overfor studentene også utenfor auditoriet, og for sin aldri sviktende vilje til å delta i vår samlede virksomhet."

- Det er alltid veldig hyggelig å få positiv tilbakemelding når man foreleser, sier hun. Det aller hyggeligste var kanskje at mine gamle studenter fra to år tidligere var til stede. De begynte i 2007, samme år som jeg, og nå ga de meg stående applaus, forteller Anne.

Tidligere har Anne vært rektor ved BI Lillestrøm, og hun er fortsatt opptatt av det store perspektivet, ikke bare sine egne timer.

- Jeg synes det er interessant å følge med på helheten, og gir gjerne tilbakemeldinger om det er noe jeg kan synes at vi burde gjøre annerledes, sier hun.

Anne Thorkildsen, Høyskolelektor

Da BI Lillestrøm ble lagt ned i 2007, hadde Anne litt blandede følelser.

- Det var jo litt vemodig for jeg hadde vært med på å bygge opp skolen fra 1986. Så det var litt rart, men det er en tid for alt. Det åpnet seg noen nye dører, sier hun.

Anne kunne velge mellom en administrativ, eller ren faglig stilling ved BI Nydalen, og valget var relativt enkelt – hun ville over i en 100 prosent undervisningsstilling.

- Jeg synes det er svært spennende å prøve å formidle noe som i utgangspunktet er veldig komplisert, på en forståelig måte. Og det er jo så mange hyggelige studenter, sier hun. Anne samarbeider bra med de andre foreleserne, og lovpriser miljøet på instituttet. Hun har faktisk ansatt flere av de nåværende kollegaene sine i sin tid ved BI Lillestrøm.

- Det er så godt miljø her! Jeg trives veldig godt, og vi som har de samme fagene, har et veldig godt samarbeid, avslutter hun.

Øk.adm.-programmets førstekjempe

Tor Tangenes, førstelektor og associate dean

Det viktigste for Tor Tangenes er å sikre en best mulig faglig og pedagogisk kvalitet på BIs Bachelorstudium i økonomi- og administrasjon. Som faglig leder for skolens største og mest konkurranseutsatte program, må han være dedikert.

Tekst: Julie Lundgren

- Som fagansvarlig for et studium med nærmere 5 000 studenter og delaktig i en storstilt bachelorreform som etter fire års arbeid med utvikling og gjennomføring, nærmer seg målstreken, har det blitt mange sene kvelder, sier Tor med et smil. Heldigvis er endringsevnen på BI stor, fagmiljøene er sterke, deanslinjen er solid og øk.adm.-programmet treffer markedet godt, forsetter han. Vi har rundt regnet doblet opptaket av øk.adm.-studenter siden 2008. Men vi har ingen garanti for at den positive trenden vil vedvare, så det gjelder å henge i stroppen.

- Det nye øk.adm.-programmet står seg godt i konkurransen med de offentlige høyskolene. Vi er opptatt av at studentene skal tilegne seg innsikter på tvers av tradisjonelle paradigmer, vi har spisset programmet med nye kurs i økonometri, virksomhetsstyring og ledelses- og organisasjonskommunikasjon og vi er opptatt av at øk.adm.-programmet skal ha høy praktisk relevans. I tillegg stiller vi strenge krav til studentenes arbeidsinnsats underveis i studiet, både gjennom arbeidskrav i en rekke kurs og gjennom generelle progresjonskrav. Husk at normert arbeidstid for standardkurset på BI er 200 timer. Det betyr at gjennomsnittsstudenten bør bruke 800 timer i semesteret på kursrelaterte aktiviteter. Og her er det fremdeles en utfordring, ikke minst for studentene!

I Norge er bachelorprogrammene i økonomi og administrasjon i stor grad påvirket av den såkalte NRØA-planen. NRØA (Nasjonalt råd for økonomisk-administrativ utdanning) er ett av fire råd under Universitets- og høyskolerådet. NRØA-planen normerer innholdet i fire av øk.adm.-programmets fagområder.

BI har ett medlem i rådet, som er dean bachelor, Jon Erik Svendsen, og Tor er BIs varamedlem. De har begge deltatt aktivt med innspill til den nye NRØA-planen, men erkjenner at standardisering av faginnhold kan være til hinder for BIs målsetning om å være ledende på gode læreprosesser mot fremtidsrettede læringsmål. Sammen med Svein H Gjønnes som er høyskolelektor II ved BI og partner og leder for rådgivning i BDO, har Tor gjennom artikkelen "Regndans eller dans på roser?" (publisert i Magma 2009:1) og boken "Økonomi- og virksomhetsstyring" gått hardt ut mot hva han selv kaller "en nesten uforståelig motvilje mot et åpenbart behov for faglig/pedagogisk fornyelse".

- Den nye planen er noen skritt i riktig retning, fordi temastyring erstattes med læringsmål. Når det er sagt, må vi ta inn over oss at de fleste offentlige høyskolene er der BI var i 2007; i startgroppen for utvikling av læringsmål på kursnivå. Og stopper NRØA opp der, blir det kun fasade igjen. Læringsmål på kursnivå må gjenspeile studiets læringsmål, og det læringsutbyttet som læringsmålene signaliserer, må måles over tid, slik at kurs- og programinnhold kontinuerlig kan forbedres. For øk.adm.-studiet er det viktigere at BIs faglige styrke og arbeidslivets behov er styrende for programutviklingen, enn en plan som er forankret i en tradisjonell oppfatning av hva som er et relevant faginnhold. Dessuten har vi et eget ansvar for å formidle og dokumentere fag-pedagogisk kvalitet som ledd i nasjonale og internasjonale akkrediteringer, sier Tor.

Tor Tangenes, førstelektor og associate dean

Presentasjoner og deltakelser på internasjonale forskningskonferanser

BERTHLING-HANSEN, PÅL

Deltatt på the 33d Annual Congress of the European Accounting Associations (EAA), Istanbul, Tyrkia, mai 2010

LANGLI, JOHN CHRISTIAN

Agency Conflicts and Auditing in Private Firms, paper presentert på the 33d Annual Congress of the European Accounting Associations (EAA), Istanbul, Tyrkia, mai 2010

Agency Conflicts and Auditing in Private Firms, paper presentert på 3rd Workshop on Audit Quality at Bocconi, Bellagio, Italia, oktober 2010

Earnings Management Priorities of Private Firms, paper presentert på Nordic Conference on Financial Reporting, Copenhagen Business School, november 2010

MYRTVEIT, INGUNN

Deltatt på the 33d Annual Congress of the European Accounting Associations (EAA), Istanbul, Tyrkia, mai 2010

RASMUSSEN, JANICKE

Presentasjon på Norefjell-konferansen, januar 2010

ROBERTS, HANNO

Connecting the Talk to the Walk: a semiotics-based communications process model for MACS, medforfatter Ulle Päril, University of Tartu, Estland, paper presentert ved 33d Annual Congress of the European Accounting Association (EAA), Istanbul, Tyrkia, mai 2010

The Role of Management Control Systems in Post-Merger Integration, medforfattere Antonio Lobo og Bernabé Escobar, University of Seville, Spania, paper presentert ved 33d Annual Congress of the European Accounting Association (EAA), Istanbul, Tyrkia, mai 2010

Communication and Structuration in Management Accounting and Control Processes: a semiotics alternative, medforfatter Ulle Päril, University of Tartu, Estland, paper presentert ved 3d workshop on Management Accounting as Social and Organisational Practice, København, mars 2010

Ordstyrer ved seminaret "Interventionist Research in Management Accounting" ved Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand, november 2010

Keynote speaker og paneldeltager ved Intellectual Capital Days, ved University of Cali (ICESI), Colombia, mai 2010

Chair of the Management Accounting Research Forum 16, ved 33d Annual Congress of the European Accounting Association, Istanbul, Tyrkia, mai 2010

Deltaker ved 11th World Congress of Accounting Educators and Researchers, Singapore, november 2010

FLEMMING RUUD

Deltaker på Internal Control System (ICS) - What's next? Swiss ICT - konferanse, 26. januar 2010, Zurich, Sveits

Kursleder og foredragsholder Internal Audit Course, Zurich og St. Gallen, Sveits

Module III: Business Analysis and Information Technology, 15.-19. februar 2010

Module IV: Business Management Skills 22.-26. mars 2010

Module I: Internal Audit's Role in Governance, Risk, and Control, 18.-22. oktober 2010

Module II: Conducting the Internal Audit Engagement 13.-17. desember 2010

Hovedveileder for avhandling og leder for avhandlings-kommisjonen:

Risikoorientiertes Zusammenwirken der Internal Control, des Risikomanagements, des Internen Audits und der Externen Revision - Theoretische Analyse, konzeptionelle Ansätze und praktische Gestaltung. University St.Gallen, Zurich, Sveits

SKALDEHAUG, ESPEN

Deltatt på the European Accounting Associations EAA konferanse, Istanbul, Tyrkia, juni 2010

SVANSTRØM, TOBIAS

Demand for the Voluntary audit - the Swedish case, presentert på the European Accounting Association, 33rd Annual Congress, Istanbul, Tyrkia, mai 2010

Purchase of Non-Audit Services and Auditor-Client Relationships - Evidence from Swedish Small and Mid-Sized Companies, medforfatter Stefan Sundgren, Umeå School of Business, presentert ved European Accounting Association, 33rd Annual Congress, Istanbul, Tyrkia, mai 2010

The demand for Non-Audit Services and Auditor-Client Relationships - Evidence from Swedish Small and Mid-Sized Companies, medforfatter Stefan Sundgren, Umeå School of Business, presentert ved American Accounting Association, Annual meeting, San Francisco, USA, august 2010

Auditor-in-charge characteristics and the likelihood of going-concern opinions before bankruptcy: Evidence from Swedish small and medium-sized companies, medforfatter Stefan Sundgren, Umeå School of Business, presentert på EIASM 3rd Workshop on Audit Quality, Bellagio, Italia, oktober 2010

Demand for voluntary financial audits: Evidence from Sweden, presentert ved 5th Workshop on Auditing and Financial Accounting Research (AFAR), Vaasa, Finland, februar 2010

VIKEN, MONICA

Presentasjon: Survey evidence in Trademark Law and Markering Practice Litigation, på Nordic Network Meeting for IPR researchers, Helsinki, april 2010

Media/Samfunnsdebatt

Flere faglig ansatte på instituttet er aktive deltagere i mediebildet; i TV og radio, i intervjuer, kronikker og innlegg i de viktigste dagsavisene. Særlig bør nevnes Tore Bråthen, Bjørn Eriksen, Ole Gjems-Onstad, Dag Jørgen Hveem, Tor S. Kildal, Janicke Rasmussen, Hans Robert Schwencke, Ole Skalpe, Tor Tangenes og Monica Viken.

Seminarer, internmøter og sosiale sammenkomster

Instituttet gjennomførte månedlige lunsjinstituttmøter, hvor aktuelle saker - interne BI-saker og interne instituttsaker – ble informert om og drøftet.

25. JANUAR 2010

Forskningsseminar med professor Antonio Lobo, Departement of Accounting, University of Seville, Spania, ble avholdt på instituttet. Tema: The Role of Management Control Systems in Post-Merger Integration: a longitudinal case study.

17. FEBRUAR 2010

Rektor Tom Colbjørnsen presenterte Handelshøyskolen BIs strategi for 2010-2014 på et møte med instituttet.

16. MARS 2010

PhD-student Lars Dietrichson fra universitetet i Aalborg var gjesteforsker ved instituttet en periode i 2010. Det ble avholdt seminar hvor han presenterte sitt doktorgradsarbeid: Regulating the Danish district heating sector: Benchmarking as change agent.

22. MARS 2010

Seminar på instituttet med professor Marleen Willikens fra Katholieke Universiteit Leuven. Presentasjon av paperet: Unexpected audit fees and financial reporting quality in private companies.

23. MARS 2010

Seminar på instituttet med professor John Christian Langli (BI) og førsteamanuensis Erlend Kvaal (BI) hvor de presenterte paperet: Earnings management priorities in private family firms.

21. APRIL 2010

Førstelektor og doktorgradsstipendiat Tonny Stenheim, Høyskolen i Buskerud holdt seminar på instituttet og presenterte paperet: The decision-usefulness of goodwill accounting numbers under IFRS.

12. MAI 2010

'Workshop on teaching ethics', ved professor Mohammad Abdolmohammadi, Bentley University, USA. Workshop'en ble holdt på instituttet.

27. MAI 2010

Anvendelse av aksjelovenes § 3-8 der datterselskapet stiller garanti for morselskapets forpliktelser, ved professor Tore Bråthen, seminar Handelshøyskolen BI.

2. JUNI 2010

Seminar på instituttet med professor Ann Vanstraelen fra Maastricht University med presentasjon av paperet: Earnings management contagion in multinational corporations og Terje Berg, høyskolelektor ved BI Trondheim og doktorgradsstudent ved NTNU, presenterte deler av sitt doktorgradsarbeid: Risk - A cost to allocate?

3. JUNI 2010

Seminar på instituttet med post.doc Tobias Svanstrøm (BI). Tittel på hovedpaperet for seminaret: Demand for voluntary financial audits: Evidence from Sweden.

På siste del av seminaret ga Tobias Svanstrøm i tillegg en kort presentasjon av paperet: What Drives the Issuance of Going-Concern Opinions before Bankruptcy? A Study of Swedish Small and Mid-Sized Companies (medforfatter professor Stefan Sundgren).

10. - 11. JUNI 2010

Det ble avholdt et to dagers Strategiseminar for instituttet på Thon hotell, Åsgårdstrand.

1. NOVEMBER 2010

Forskningsseminar avholdt på instituttet med følgende program:

Professor Il Chris Nobes: *Firm size and IFRS policy choice*

Studierektor Bror Petter Gulden: *Visualizing auditing as a risk reducing process.*

Post.doc Tobias Svanstrøm: *Audit Partner Characteristics and audit quality: Does number of assignments, age and client fee dependency matter?*

Professor Il Mohammad Abdolmohammadi: *Chief Audit Executives Assessment of Internal Auditors' Performance Attributes by Professional Rank and Cultural Cluster.*

I tillegg ble det invitert til to instituttmiddager; én ved semesterslutt i juni og én ved semesterslutt i desember.

Deltakelse i utvalg og råd, bedømmelser, næringslivskontakt m.v.

BJUNE, CATHRINE

Komited medlem for den internasjonale årlige Bunkerskonferansen
Komited medlem for Oslo Maritime Network, Kompetansegruppen
Styremedlem i Forsikringsstiftelsen
Presentasjon for 'Maritime Trainee' – et program arrangert av the Norwegian Shipowners Association, januar og august 2010
Seminarpresentasjon i Maritime Law, Shanghai Maritime University, Shanghai, mai 2010
Ordstyrer og paneldeltager ved en forsknings- og utviklingskonferanse ved Nanyang Technology University, Singapore 2010

BRÅTHEN, TORE

Leder BIs forskningsetiske utvalg
Leder Klagenemnda for eiendomsmeglingstjenester
Leder Etisk Råd, Norske Forsikringsmegleres Forening
Medlem av doktorgradskomite (PhD), Handelshøyskolen i Aarhus, november 2010
Medlem av evalueringskomité, førsteamanuensisvurdering, Handelshøyskolen BI
Redaktør Nordisk Tidsskrift for Selskabsret (NTS)
Fagredaktør selskapsrett, Norsk Lovkommentar, Gyldendal
Redaktør Moderne forretningsjus II, antologi med bidrag fra ca 25 av medarbeiderne ved Institutt for regnskap, revisjon og jus (vil bli utgitt i 2011)
Forelesninger Universitetet i Tromsø
Forelesninger Norges Handelshøyskole
Foredrag Biotech 2010, Oslo januar 2010
Foredrag dommerkonferanse, Oslo februar 2010
Foredrag advokatfirmaet Wikborg Rein, mars 2010
Foredrag kurset Grunnleggende selskapsrett, Juristenes utdanningssenter mars 2010
Foredrag advokatfirmaet BA-HR, mai 2010
Foredrag, Det årlige selskapsrettskurset, Juristenes Utdanningssenter, Oslo mai 2010
Foredrag Det årlige Stavangerkurset i selskapsrett, november 2010
Foredrag Norges Eiendomsmeglerforbunds høstkonferanse, november 2010
Juridiske betenkingsoppdrag
Voldgiftsdommer

DYRNES, SVERRE

Ansvarlig redaktør Praktisk økonomi & Finans

ERICSON, INGILD SCHIØLL

Redaktør og forfatter i rettspraksis.no
(domssamlingen for bank- og pengerett)
Forfatter i Domssamlingen for eiendomsmegling

ERIKSEN, BJØRN

Medlem av Klagenemnda ved Handelshøyskolen BI

FJELDHEIM, PAUL HENNING

Medlem i Klagenemnda i Help Forsikring AS
Medlem av Etisk Nemnd i Norges Eiendomsmeglerforbund.
Kursvirksomhet for bedrifter, Norges Eiendomsmeglerforbund og

Eiendomsmeglerforetakenes Forening; God meglerkikk, Medhjelpkurs, Egnethet for personer i eiendomsmeglingsforetak.

GJEMS-ONSTAD, OLE

Leder av evalueringskomité, førsteamanuensisvurdering, Handelshøyskolen BI
2. opponent i doktorgradsevalueringskomité, Universitetet i Oslo
Medlem i PhD-evalueringskomité, Aarhus School Business, University of Århus,
Reviewer for Voluntas
Reviewer for Skattenytt – Sverige
Varamedlem Nordisk skattevitenskapelig forskningsråd
Medlem redaksjonsråd Dyade
Redaktør i Skatterett, Gyldendal Rettsdata
Medlem i Redaksjonsråd, Skatterett, Gyldendal Rettsdata
Vice President Acem International
Leder Acem Norge

GULDEN, BROR PETTER

Medlem av komité under Finanstilsynet for organisering av praktisk eksamen for revisorer
Medlem av fagkomité for revisjon i det frivillige samarbeidet mellom skoler med revisjonsutdanning

HVEEM, DAG JØRGEN

Leder av autorisasjonsnemnda (øverste fagorgan i AFR, dvs. autorisasjonsordningen for finansielle rådgivere)
Medlem i kontrollkomiteen i Sparebanken Sør

KILDAL, TOR S

Medlem i redaksjonsrådet for tidsskriftet Skatterett, Universitetsforlaget

KRISTENSEN, ROY

Prosjektleder for NARFs kvalitetsprosjekt (Norges Autoriserte Regnskapsføreres Forening) i perioden 2006-2010.
Prosjektleder for NARFs etikktvalg 2009-2010

KVAAL, ERLEND

Konsulentarbeid for Ernst & Young

LANGLI, JOHN CHRISTIAN

Medlem av redaksjonen i Praktisk Økonomi og Finans
Medlem av styret i Norsk RegnskapsStiftelse
Medlem av fagjuryen som vurderer beste artikkel av forfatter under 35 år ved FIBE
Praktisk Økonomi og Finans (reviewer regular)
European Accounting Review (reviewer ad hoc)

LØKEN, SVEIN A

Medlem Bokføringsstandardstyret, Norsk RegnskapsStiftelse

MYRTVEIT, INGUNN

Varamedlem Handelshøyskolen BIs styre
Reviewer for flere akademiske journaler
Medlem i Instituttet, Institutt for regnskap,
revisjon og jus

RASMUSSEN, JANICKE

Medlem av Oljeskattenemnda
Medlem av Kontrollkomiteen Nordea

ROBERTS, HANNO

Medlem av evalueringskomité for søkere til professorstilling i
Industrial Management, especially profitability management
and management accounting, ved Tampere University of
Technology, Finland, november 2010
Gjesteredaktør (sammen med Olle Westin, University of Orebro,
Sverige) for Special Issue on 'Interventionist Research' for
fagtidsskriftet Qualitative Research in Accounting and
Management (QRAM), 2010:1, vol. 7

Medlem av redaksjonsrådet:

Revista de Educación en Contabilidad, Finanzas y
Administración de Empresas (Spanish Journal of Accounting,
Finance, and Management Education)
Journal of Business (Universidad del Pacifico, Lima, Peru)
International Journal of Managerial and Financial Accounting
Qualitative Research in Accounting and Management
Revista Española de Financiación y Contabilidad (Spanish
Journal of Finance and Accounting)
Management Accounting Research (The Chartered Institute
of Management Accountants, England)

Reviewer for:

Management Accounting Research (regular)
Qualitative Research in Accounting and Management
(regular)
Journal of Management and Governance (ad hoc)
European Accounting Review, (ad hoc)
Medlem i juryen for 2nd Research Paper Award on
'Knowledge and Intellectual Capital management in
organizations: towards encouraging innovation, ved
UAM-Accenture Chair in Economics and Management of
Innovation, Autonomous University of Madrid, Spain
Medlem av Review Panel of proposals submitted for the
CIMA Research Initiative "Beyond Recession",
September 2010

Discussant ved 33d Annual Congress of the European
Accounting Association, Istanbul, Tyrkia, paper "How To Control
Creative Work" by Grabner & Speckbacher, Østerrike, mai 2010
Reviewer for konkurrerende innsendte bidrag til the Academy of
Management 2010 annual congress, for the Business Policy and
Strategy (BPS), Technology and Innovation Management (TIM),
and Management Education (MED) divisions
Medlem av the Research Board of the Certified Institute of
Management Accountants (CIMA), London, England
Peer reviewer for søknader om forskningsmidler til the European
Science Foundation, Social Sciences division
Medlem av internasjonal gruppe av reviewers for the Romanian
Research Assessment Exercise/Doctorate in Universities of
Excellence

RUUD, FLEMMING

Styremedlem Swiss Institute of Internal Auditors

SCHWENCKE, HANS ROBERT

Medlem av doktorgradskomite, Aalborg Universitet
(september 2010)
Undervisning ved Universitetet i Oslo - "Fundamental account-
ing" Undervisning ved Åbo Akademi, Åbo, Finland, mars 2010
Gjesteprofessor ved Åbo Akademi, Åbo, mars-mai 2010
Styremedlem i Norsk Regnskapsstandard (fra 2010)
Engasjement hos Audit Firm BDO, Oslo
Medlem i Instituttet, Institutt for regnskap, revisjon og jus

SKALPE, OLE

Registrert som reviewer for Tourism Management
Ad hoc reviewer for Journal of Hospitality Marketing &
Management
Ad hoc reviewer for International Journal of Hospitality
Management

SVANSTRØM, TOBIAS

Veileder for to doktorgradsstudenter ved Umeå School of
Business, Sverige
Reviewer for Finnish Journal of Business Economics - special
issue about bankruptcy and reorganization

TANGENES, TOR

Confex - Grunnleggende økonomi
Heriot Watt University, Scotland – seminar Accounting
Norsk Energi – seminar
Medlem i undervisningsutvalget Bachelor BI
Associate dean for Bachelor i økonomi og administrasjon
Faglig representant i sentral opptakskomite BI
Varamedlem i Nasjonalt råd for økonomisk administrativ
utdanning (NRØA)
Varamedlem i Instituttet, Institutt for regnskap,
revisjon og jus BI
Styreleder i Senegnat Ltd.

UNNEBERG, INGE

Redaksjonsmedlem Tidsskrift for erstatningsrett,
Gyldendal Akademisk
Redaksjonsmedlem Tidsskrift for familierett, arverett og
barnevernrettslige spørsmål, Gyldendal Akademisk
Utreder for Klagenemnda BI
Medlem av Pasientskadenemnda
Leder Forsikringsklagenemnda Person

VIKEN, MONICA

Foredrag på seminar ved Universitetet i Bergen, november 2010
Tema: Bruk av undersøkelseskriterier i en juridisk kontekst
Foredrag ved Universitetet i København, september 2010
Tema: Presentasjon av PhD-avhandlingen;
Markedsundersøkelser i varemerkerett og markedsføringsrett

Det juridiske fagmiljøet ved Institutt for regnskap, revisjon og jus

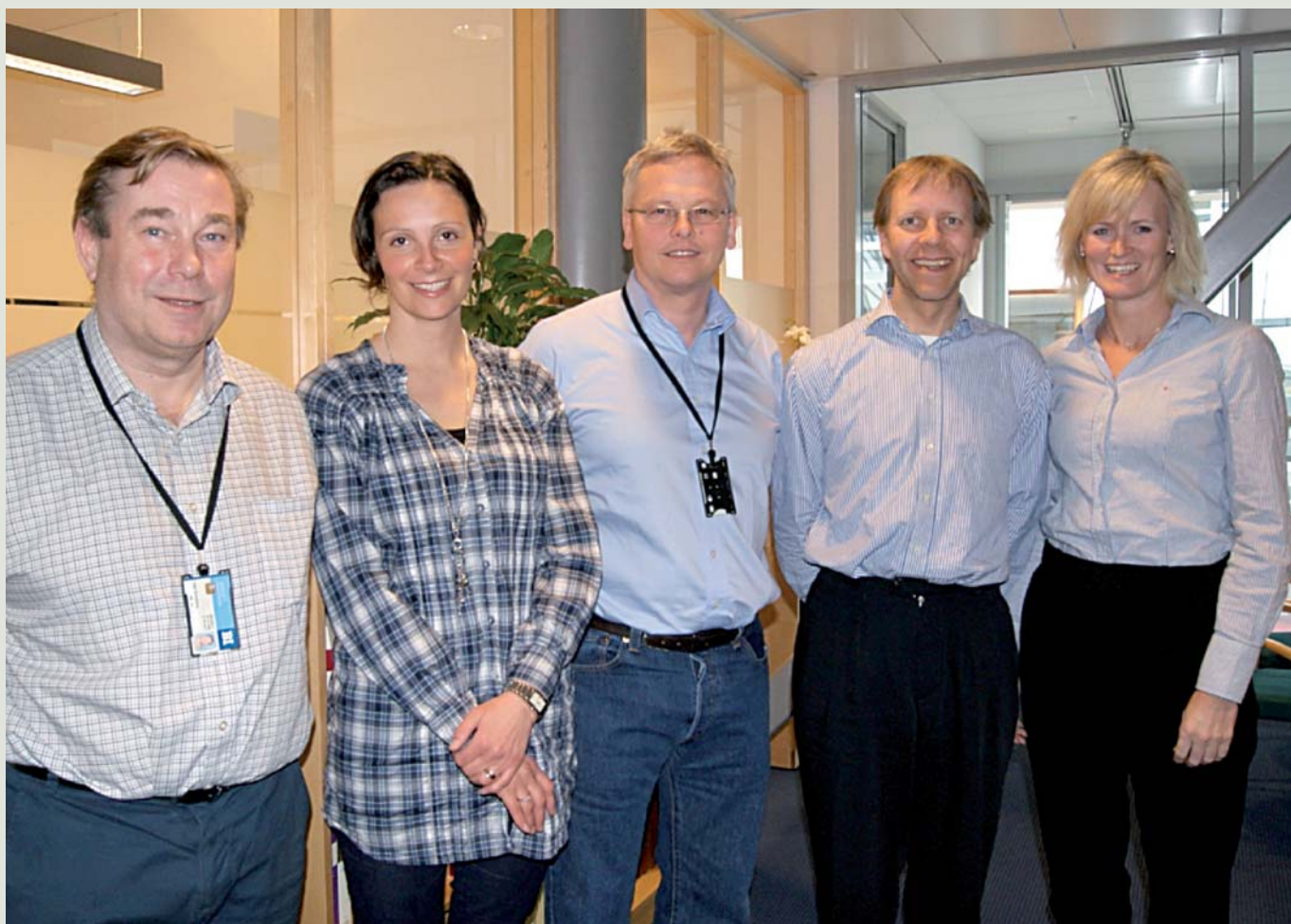
Handelshøyskolen BI har satset bevisst på å bygge opp et juridisk fagmiljø innrettet mot forretningsjuridiske fag. Det juridiske miljøet ved BI er relativt ferskt, men det har ekspandert betydelig i de senere år. For ca 10 år siden besto fagmiljøet av 5-6 personer, mens det for tiden omfatter omtrent 20 personer. I tillegg arbeider flere av økonomene med juridiske problemstillinger, mens flere av juristene arbeider med økonomiske problemstillinger.

Undervisning og forskning ligger særlig innenfor fagområdene arbeidsrett, bankrett, bokføringsrett, børs- og verdipapirrett, eiendomsmeglerrett herunder fast eiendoms rettsforhold, erstatningsrett, forsikringsrett, immaterialrett, kontraktsrett, markedsføringsrett, regnskapsrett, revisjonsrett, sjørett, selskapsrett, samt skatte- og avgiftsrett.

Det er til dels betydelige innslag av juridiske fag både på bachelor- og masterprogrammene, og fagområdet etterspørres ofte på executivmarkedet. I tillegg til undervisning i de tradisjonelle juridiske fagene er det innslag av juridiske emner også i organisasjons- og ledelsesfag ellers på BI.

Juristene har skrevet en rekke fagbøker og fagartikler. Det juridiske fagmiljøet har også arbeidet med et bokprosjekt, «Moderne forretningsjus II», som vil bli utgitt i 2011.

Det tverrfaglige miljøet ved Institutt for regnskap, revisjon og jus har stor betydning for undervisningen og forskningen innen de juridiske fag ved instituttet. Dette gjelder både mer formelle samarbeidsprosjekter, men også den uformelle kontakten mellom de ulike fagmiljøer er viktig.

Fra v.: Inge Unneberg, Ingvild Schiøll Ericson, Ole Tellef Grundekjøn, Jone Engh, Monica Viken

Foto: Ruth H. Nessel

Fra v.: Thorunn Falkanger, Paul Henning Fjeldheim

Foto: Ruth H. Nesset

ARBEIDSRETT

Fra 2003 har Handelshøyskolen BI hatt to forskjellige masterkurs i arbeidsrett. I dag undervises det i arbeidsrett på tre forskjellige masterkurs, samt på den såkalte "Rektorskolen", som er et 30 studiepoengkurs for rektorer i grunn- og videregående skole. I tillegg har vi flere kurs i arbeidsrett på bachelornivå, som enten er spesialutviklet for den enkelte virksomhet, som sykehjemsetaten i Oslo kommune, eller som et valgfag på siviløkonomstudiet. I disse dager er vi i ferd med å utvikle et nytt kurstilbud i arbeidsrett for ledere innen barnehagesektoren. Handelshøyskolen BI er den vitenskapelige institusjonen som underviser mest i arbeidsrett i Norge.

Økt satsning på forskning innen juridiske fag har resultert i at tre medarbeidere ved Institutt for regnskap, revisjon og jus de senere år har disputert for phd.-graden i rettsvitenskap innenfor fagområdene arbeidsrett, børs- og verdipapirer og arverett. Bjørn Eriksen disputerte med avhandlingen *Saksbehandlingsregler ved oppsigelse og avskjed* (juni 2007 Handelshøyskolen i København), Olav Fr. Perland disputerte med avhandlingen *Tilretteleggeransvar - Verdipapirforetaks erstatningsansvar ved tilrettelegging av aksjeemisjoner* (oktober 2009 Universitetet i Bergen) og Inge Unneberg med avhandlingen *Avtaler om fordeling av etterlatt formue* (desember 2009 Universitetet i Tromsø). Ytterligere fire juridiske avhandlinger ventes innlevert til bedømmelse i nær fremtid.

Fra v.: Hans Robert Schwencke, Stine Winger Minde, Kari Birkeland, Tore Bråthen

Foto: Ruth H. Nesset

Ikke til stede da bildene ble tatt: Cathrine Bjune, Bjørn Eriksen, Ole Gjems-Onstad, Sanaz Ormaz Ferdowsi, Ørnulf Daler, Dag Jørgen Hveem, Sverre Faafeng Langfeldt og Morten Lund.

Institutt for regnskap, revisjon og jus

INSTITUTTLEDELSEN

BRÅTHEN, TORE
Professor, Instituttleder

Instituttleder og professor i forretningsjus. Dr.juris. Universitetet i Oslo 1998, professor II Det juridiske fakultet Universitetet i Tromsø. Alminnelig formuerett,

selskapsrett, børs- og verdipapirrett, eiendomsmegling og eiendomsmeglerrett

THESTRUP, ANNE-CHRISTINE
Administrasjonsleder

NESSET, RUTH HOLSTEN
Administrasjonskonsulent

FAGLIG STAB: For ytterligere informasjon gå inn på hjemmesidene til de faglige: [bi.no/forskning/institutter/regnskap, revisjon og jus/ansatte](http://www.bi.no/forskning/institutter/regnskap, revisjon og jus/ansatte)

FACULTY MEMBERS: For further information, please visit the individual website of each faculty member at

<http://www.bi.no/forskning/institutter/regnskap, revisjon og jus/ansatte>

ABDOLMOHAMMADI, MOHAMMAD

Professor II

Professor ved Bentley University, Waltham, Massachusetts, USA

Regnskap

BRÅTHEN, TORE

Instituttleder og professor i forretningsjus.

Dr. juris Universitetet i Oslo 1998, professor II Det juridiske fakultet Universitetet i Tromsø.

Alminnelig formuerett, selskapsrett, børs- og verdipapirrett, eiendomsmegling og eiendomsmeglingsrett

BERTHLING-HANSEN, PÅL

Førsteamanuensis bedriftsøkonomi.

PhD fra Southampton University

Bedriftsøkonomi, realinvesteringsanalyse

DALER, ØRNULF

Høyskolelektor

Cand.jur. Universitetet i Oslo 1979

MBA-FSI Vlerick Leuven Gent

Skadeforsikring og forsikringsrett

BIRKELAND, KARI

Doktorgradsstipendiat i jus.

Cand.jur. Universitetet i Oslo, vår 2005

Revisjonsrett, selskapsrett og erstatningsrett

DOYLE, AARON

Førsteamanuensis II

Risiko og forsikring

BJUNE, CATHRINE

Førstelektor i maritime fag. Cand.jur. Universitetet i Oslo, advokatbevilling. Kontraktsrett, internasjonal kontraktsrett, forsikring, sjørett, transportrett og alminnelig forretningsjus. Underviser masterstudier ved Nanyang University, Singapore. Gjeste forelester ved University of Strathclyde, Glasgow

DUE-TØNNESEN, INA

Høyskolelektor

Allmennlærer Trondheim lærerhøgskole

Cand. polit. samfunns-/sosialøkonomi, NTNU 1996

Personforsikring

BLATTNER, EMANUEL

Høyskolelektor i økonomistyring.

Master i bedriftsøkonomi

Universitetet i Fribourg 1979

Økonomistyring og finans

DYRNES, SVERRE

Studierektor i regnskap.

MBA fra NHH 1974, statsautorisert revisor 1978.

Regnskap, regnskapsanalyse og verdsettelse av bedrifter

EKLUND, TROND

Førstelektor II i regnskap. Siviløkonom Handelshøyskolen BI, høyere avdelingsstudium i bedriftsøkonomisk analyse NHH 1988. Regnskap

GJØNNES, SVEIN H

Høyskolelektor II. Siviløkonom, MBA, Statsautorisert revisor Økonomi- og virksomhetsstyring

ENGH, JONE

Høyskolelektor/Doktorgradsstipendiat i jus. Cand.jur. Universitetet i Bergen 1989. Finansjus, dvs. finansnærings rammevilkår, børso- og verdipapirjus, pensjonsjus, selskapsrett og forsikring

GRUNDEKJØN, OLE TELLEF

Høyskolelektor i juridiske fag Siviløkonom NHH, advokat Skatterett, strategisk økonomistyring

ERICSON, INGVLID SCHIØLL

Høyskolelektor i juridiske fag. Cand.jur. Universitetet i Oslo 2002, Master of European Business Law 2003, mellomfag i psykologi. Generell kontraktsrett, fast eiendom, eiendomsmeglingsrett, foreldelsesloven, miljørett og juridisk metode

GULDEN, BROR PETTER

Studierektor i revisjon. Siviløkonom NHH, Statsautorisert revisor Revisjon

ERIKSEN, BJØRN

Førsteamanuensis i forretningsjus. PhD fra Copenhagen Business School 2007, førsteamanuensis II Høyskolen i Buskerud Arbeidsrett, generell kontraktsrett

HANSEN, RUNE

Høyskolelektor. Siviløkonom fra BI, Statens lærerskole i handels- og kontorlag, faglærereksamen. Regnskap, bedriftsøkonomi

FALKANGER, THORUNN

Høyskolelektor i juridiske fag. Cand.jur. Universitetet i Oslo, advokatbevilling Associate dean Bachelorstudiet i eiendomsmegling. Eiendomsmeglingsrett, kjøpsrett, avtalerett, metode og selskapsrett

HVEEM, DAG JØRGEN

Studierektor. Cand. jur diplomøkonom i bank og finans. Privatøkonomi med jus. Bankers rådgivningsansvar, finansavtaler og kredittrett, arv, arveavgift og skatt, familierett og ugift samliv, trygd, vergemål, pante- og tingsrett, kausjon, boligrett, tvangsinn- driveelse og gjeldsordnings loven for privatpersoner

FERDOWSI, SANAZ ORMAZ

Høyskolelektor Siviløkonom Handelshøyskolen BI, Stud.jur. Skatte- og avgiftsrett

KASPERSEN, GUNNAR

Høyskolelektor II, advokat Arbeidsrett

FJELDHEIM, PAUL HENNING

Førstelektor i eiendomsmeglingsfag. Cand. jur. Universitetet i Oslo 2001, offentlig eiendoms- meglereksamen 1985, advokat MNA, eiendoms- meglar MNEF. Eiendomsmegling, eiendomsmeglingsrett, kjøpsrett, panterett

KILDAL, TOR S

Førsteamanuensis. Statsautorisert revisor, siviløkonom Skatte- og avgiftsrett

GJEMS-ONSTAD, OLE

Professor i skatterett. Cand.jur. Universitetet i Oslo 1979. Lic.jur. 1980, Dr.juris 1984. Professor II Universitetet i Oslo. Professor II Universitetet i Stavanger. Faglig leder Master i skatte- og avgifts- rett. Fagansvarlig skatterett Master i Regnskap og Revisjon. Skatte- og avgiftsrett

KRISTENSEN, ROY K

Høyskolelektor. Diplomøkonom BI 1990, skatterevisor Regnskap, skatte- og avgiftsrett

KVAAL, ERLEND

Førsteamanuensis, dr.oecon.
Associate dean Master i regnskap og revisjon
Regnskap

LANGFELDT, SVERRE FAAFENG

Studierektor i juridiske fag.
Cand.jur. Universitetet i Oslo, advokatbevilling
Arbeidsrett, alminnelig forretningsjus

LANGLI, JOHN CHRISTIAN

Professor i bedriftsøkonomisk analyse. Siviløkonom
BI 1987, Dr.oecon. Norges Handelshøyskole i 1993
Empirisk forskning, finansregnskap,
regnskapsanalyse

LUND, MORTEN

Prosjektleder, advokat
Forretningsjus

LØKEN, SVEIN A

Studierektor.
Siviløkonom NHH
IT-revisjon og internkontroll

MINDE, STINE WINGER

Høgskolelektor. Master i rettsvitenskap 2008
Alminnelig forretningsjus, selskapsrett,
organisasjonsjus, eiendomsmeglingsjus

MISUND, ODD

Høgskolelektor. Siviløkonom BI,
faglærerexamen Statens lærerhøgskole i handels-
og kontorlag.
Regnskap og bedriftsøkonomi

MYRTVEIT, INGUNN

Professor i bedriftsøkonomisk analyse. Siviløkonom
BI 1985, Dr.oecon NHH 1998
Bedriftsøkonomi, Software Economics

NOBES, CHRISTOPHER W

Professor II
PhD University of Exeter 1982,
Professor at Royal Holloway College,
University of London
Regnskap

NORDTØMME, TOR OLAV

Høgskolelektor II
Siviløkonom BI 1986,
Autorisert Regnskapsfører 2002
Økonomistyring og regnskap

RASMUSSEN, JANICKE

Førstelektor, PhD
Siviløkonom Heriot Watt University
Edinburgh 1989, Høyere revisor studium NHH
1990. Regnskap, skatterett,
corporate governance

ROBERTS, HANNO

Professor i bedriftsøkonomi og økonomistyring.
PhD University of Maastricht (1992), Nederland.
Intellektuell kapital, intern regnskap og styring i
den kunnskapsbaserte bedrift, lokale informasjons-
systemer, internregnskap og innovasjon

RUUD, FLEMMING

Professor, statsautorisert revisor. PhD, Professor
University of Zürich, Sveits.
Intern og ekstern revisjon, tilliggende forsknings-
områder innen corporate governance, risk
management, intern styring og kontroll samt
finansielt regnskap

SCHWENCKE, HANS ROBERT

Professor i regnskap. Dr.juris Universitetet i Oslo
2002. Porteføljeansvarlig for spesialiseringen
forretningsjus, skatt og regnskap på siviløkonom-
studiet. Norsk og internasjonal regnskapsrett, regn-
skapsmessig behandling av oppkjøp og fusjoner

SKALDEHAUG, ESPEN

Førstelektor. Siv.ing., Universitetet i Linkøping
Strategisk økonomistyring, økonomi- og
regnskapsforståelse

SKALPE, OLE

Førsteamanuensis.
Dr.oecon NHH 1998
Regnskapsanalyse, verddivurdering, shipping

SMEDSRUD, KJELL

Cand.real. Universitetet i Oslo 1982
Skadeforsikring.

STENSRUD, ERIK

Professor II. Master of Science i fysikk NTH, Master of Science i petroleumsøkonomi IFP Paris, Dr.philos Universitetet i Oslo
Systemutvikling, Software Economics

STORDRANGE, BJØRN

Professor II
Dr. juris. Universitetet i Oslo 1988
Forretningsjus

STRAND, ROLF GUNNAR

Høyskolelektor. Siviløkonom HAE fra NHH,
Cand.polit. Universitet i Oslo
Bedriftsøkonomi og samfunnsøkonomi

SVANSTRØM, TOBIAS

Post.doc, PhD Umeå School of Business
Revisjon og intern kontroll

TANGENES, TOR

Førstelektor i økonomistyring.
Høyere avdelings eksamen fra NHH, MBA fra ASU. Associate dean for bachelorstudiet i økonomi og administrasjon
Strategisk økonomistyring og metode.

ANNE THORKILDSEN

Høyskolelektor.
Siviløkonom Handelshøyskolen BI 1979,
Master of Management 2005
Regnskap og bedriftsøkonomi

TOLLEFSEN, TOR A

Høyskolelektor
Siviløkonom NHH 1972
Regnskap og bedriftsøkonomi

TROSDAHL, KRISTIAN

Høyskolelektor
Cand.philol. Universitetet i Oslo 2000
Høyere Forsikringseksamen
Skade- og livsforsikring, forsikringshistorie

UNNEBERG, INGE

Førsteamanuensis. Agronom 1979, Cand.jur. Universitetet i Oslo 1984, PhD Universitetet i Tromsø 2009, Amanuensis II ved Universitetet i Tromsø, Juridisk fakultet. Familie-, arve- og skifterett, odelsrett, erstatningsrett, forsikringsrett

VIKEN, MONICA

Førstelektor i forretningsjus. PhD Student. Cand.jur. Universitetet i Oslo 1995. Associate dean for Bachelor i økonomi og forretningsjus. Generell kontraktsrett, juridisk metode, eiendomsmeglerrett, immaterialrett og markedsrett

ASSOSIERTE MEDARBEIDERE:

Berg, Terje	Høyskolelektor	BI Trondheim
Haug, Rolf	Høyskolelektor	BI Kristiansand
Kirkefjord, Arild	Høyskoleforeleser	BI Oslo
Myhre, Willy	Høyskolelektor	BI Stavanger
Olesen, Johnny	Førstelektor	BI Bergen

Department of Accounting, Auditing and Law

Annual report 2010

INTRODUCTION

The Department of Accounting, Auditing and Law contributes research-based education and knowledge development within the areas of management accounting, financial accounting, auditing, commercial law, real estate studies, tax, shipping and insurance studies. The department has the main responsibility for all teaching activities within these areas at BI Norwegian Business School. The department's faculty members are authors of the main specialist textbooks in their areas in Norway and annually publish several articles within their fields. Research activities are concerned with business-related law, auditing, accounting regulation and practice, and management accounting.

In 2010, the department consisted of 51 faculty members and 2 administrative support staff. In total, this represents 43.7 faculty and 1.9 administrative FTE (Full Time Equivalents). In addition, the department has temporarily employed 1 research assistant.

The faculty positions are distributed according to the following ranks:

Rank	Number	FTE
Professor	7	6.5
Post.doc	1	1
Associate professor	7	7
Industrial professor	5	5
Senior lecturer	5	5
Lecturer	17	16.6
Doctoral students	1 (4*)	1 (4*)
Part-time positions	8	1.6
Total	51	43.7

**) 3 of the doctoral students hold positions as senior lecturer, industrial professor and lecturer.*

EDUCATION

Course portfolio

The department has a comprehensive course portfolio, within Bachelor, Master, and Executive programs. The department is responsible for the Master Program in Professional Accountancy, the Bachelor program in Real Estate Studies, the Bachelor program in Auditing, and the Bachelor program in Business Law. Most of the shipping courses at BI Norwegian Business are offered by the department.

The associate deans of these programs as well as the Bachelor of Business Administration program - the largest bachelor program, are all faculty members of the department.

The department is the provider of the following Management Programs: (1) Management of Employment Law, (2) Internal auditing, risk management and corporate governance, (3) Managerial Accounting Analysis, and (4) Accounting for decision makers, (5) Corporate and Business Taxation, (6) The Taxation Process, (7) International Taxation, (8) Value-added Taxation.

National Legislation (9) Management of Employment Law for Headmasters. In addition to these Management Programs, the department has partial responsibility for the Management Program the Board, Corporate Governance and Value Creation. The department's faculty members also teach Management Programs offered by other BI departments.

Teaching hours

The department's faculty members contributed 9599 teaching hours altogether in 2010.

RESEARCH

Research themes in 2010 covered the areas of company law development in Norway and the European Union; equity and equitable securities law; law of corporate finance, real estate law; insurance law, intangibles law; labour law and industrial arbitrage; individual, company, and transaction taxation; value-added duties; public institutions; Norwegian and international accounting law; intellectual capital and knowledge management, corporate governance and auditing. The department's research is mainly published in Norwegian journals but also in international journals. The faculty members participate in Norwegian and international conferences.

International Research News

Janicke Rasmussen submitted her Ph.D. thesis "Board Evaluation: A Measure of Effective Corporate Governance" at Cass Business School in London and was granted her degree from CASS "without comments" as the first person in ten years to do so.

John Christian Langli and Ole-Kristian Hope, University of Toronto published the article 'Auditor independence in a low reputation and low litigation risk setting' in the renowned journal *The Accounting Review* (Vol. 85. No. 2, pp 573-605, March 2010).

Hanno Roberts was guest editor (together with Olle Westin, University of Örebro, Sweden) for a special issue on "Interventionist Research" of *Qualitative Research in Accounting and Management (QRAM)*, (2010:1, vol. 7).

Contributions to Public Debates

Several faculty members of the department are active contributors to the public debate in Norway with appearances on radio and television, interviews, newspaper columns and letters-to-the-editor of Norway's main daily newspapers.

Internal meetings and social events

The department holds monthly lunch meetings joined by all members in which actualities and internal items are discussed and developed.

In addition, the department holds two annual dinners for all department members, one at the end of the academic year in June and one at the end of term in December.

MODERNE FORRETNINGSJUS II

Redaktør: Tore Bråthen
Bidragsyttere og temaer:

1. Kari Birkeland: Revisors rolle etter regnskapsloven § 3-3b - foretaksstyring i årsberetningen
2. Cathrine Bjune: Hvor mye veier en million kroner?
3. Tore Bråthen: Aksjelovenes § 3-8 – anvendelsen på datterselskapets garantier for morselskapets lån
4. Ørnulf Daler: Forsikring og forbrukervern - noen utviklingstrekk fra de seneste tiårene
5. Sverre Dyrnes: Om verdsettelse av virksomheter
6. Jone Engh: Statlig styring av næringsvirksomhet
7. Ingvild S. Ericson: Innbetalinger til eiendomsmeglers klientkonto i lys av bustadopføringslova § 47
8. Bjørn Eriksen: Lærernes fortrinnsrett til ny stilling
9. Thorunn Falkanger: Odelsrekkefølgen etter lovendringene i 2009
10. Sanaz Ferdowsi: Styreprotokollen – før, nå og i fremtiden
11. Paul Henning Fjeldheim: Egnethet for personer i eiendomsmeglingsforetak
12. Ole Gjems-Onstad: Omsetningsbegrepet i merverdiavgiftsretten
13. Bror Petter Gulden: Revisjonsselskapers åpenhetsrapport
14. Dag Jørgen Hveem: Røeggen-saken
15. Gunnar Kaspersen: Fristilling - moteord eller juridisk begrep?
16. Tor Kildal: Skip og fly - avgiftsmessige utfordringer
17. Roy Kristensen: Bokføringens betydning for styring og rapportering
18. Erlend Kvaal: Betydningen av obligatoriske tilleggsopplysninger i årsregnskapet
19. Morten Lund: Norske domstolars domsmyndighet i internasjonale saker. Noen betraktninger om rettstilstanden etter høyesteretts kjennelse i "Baasland-saken"
20. Stine Winger Minde: Mellom stat og marked – Om enkelte særtrekk og styringsutfordringer ved virksomhetstypen studentsamskipnad
21. Flemming Ruud: "To be or not to be - in control?"
22. Hans Robert Schwencke: Regnskapsregulering for ikke børsnoterte foretak i Norge
Bør "IFRS for SMEs" erstatte dagens regnskapsregler?
23. Ole Skalpe: Forbrukslån og gjeldsregister
24. Kjell Smedsrud: Erstatninger etter naturskader i Norge. En styrt avvikling av statlig ansvar?
25. Tobias Svanström: Förbud mot (vissa) rådgivningstjänster till revisionsklienter och krav på byrårotati
on – Är revisorns oberoende överreglerat?
26. Kristian Trosdahl: Utviklingen av tilsynslovgivningen for forsikring i et historisk perspektiv
27. Inge Unneberg: Flerpartskonflikter ved livsforsikringsavtaler
28. Monica Viken: Omsetningskretsens oppfatning som vurderingstema i varemerke- og markedsføringsrett

[illegible]

Handelshøyskolen BI

Institutt for regnskap, revisjon og jus
Nydalsveien 37
0442 Oslo
Tlf sentralbord: 06600